

Heveny emésztőszervi kórképek

Dr. Werling Klára

Heveny emésztőrendszeri betegségek

akut has

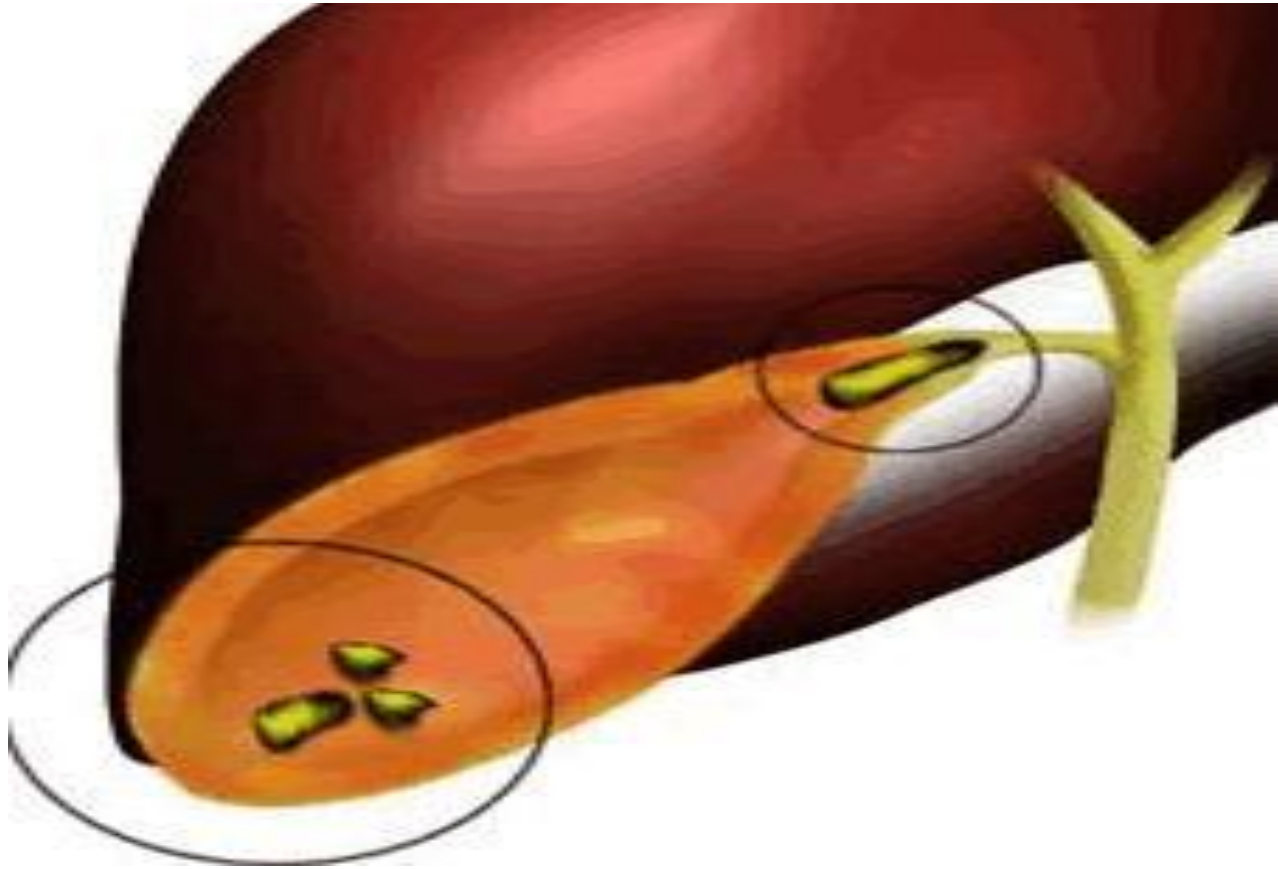
akut nagy vérzések

- melaena
- haematemesis

Akut has

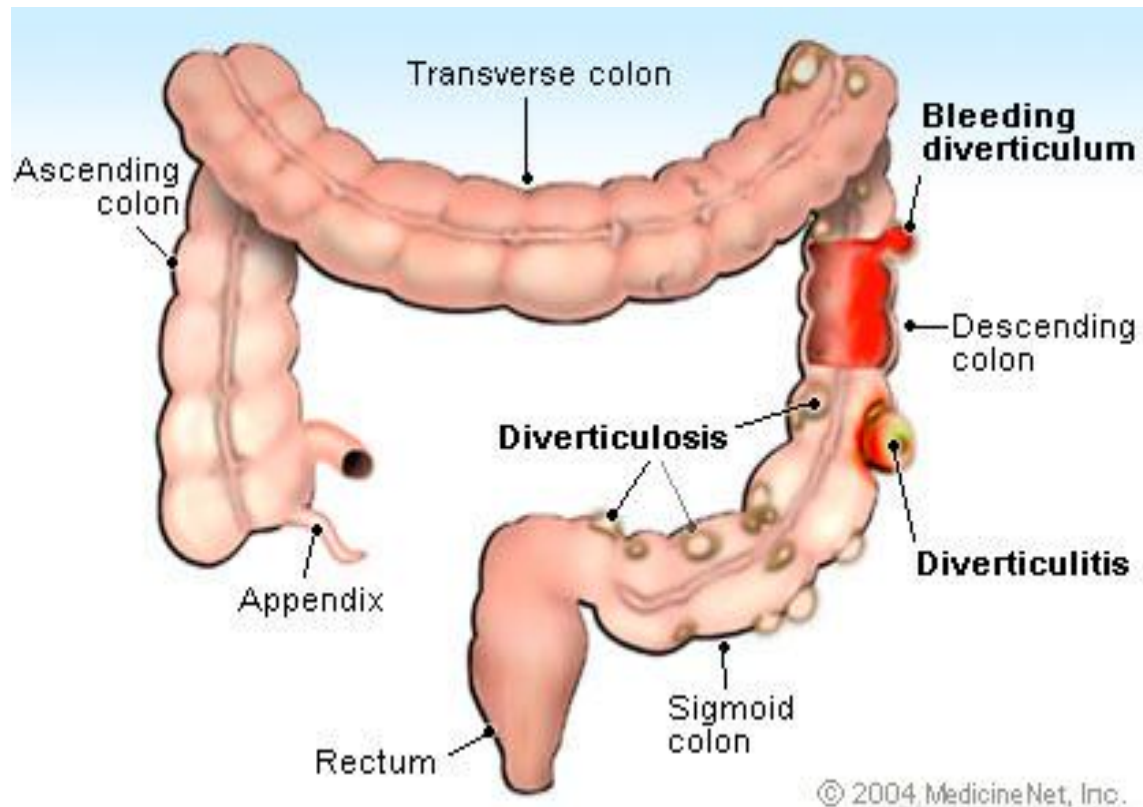
Okai:

- perforációk: gyomor, bél, epehólyag, diverticulum
- ileus: mechanicus, paralyticus
- torsiok
- gyulladások: appendicitis, pancreatitis, cholecystitis
↓
peritonitis
- véna mesenterica thrombosis

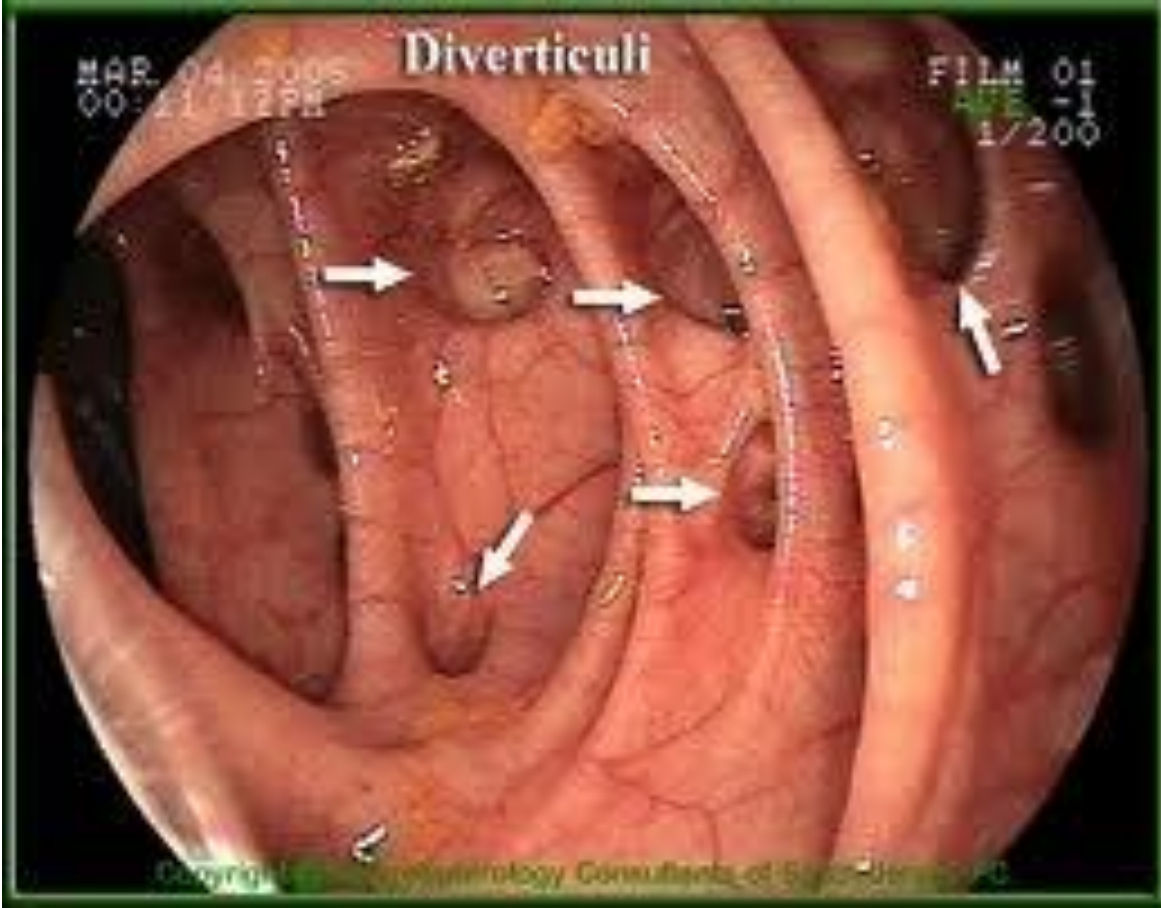

Diverticular Disease

Akut has tünetei

Általános

bőr hamuszürke, hideg verejtékes, beesett, riadt szemek, súlyos állapotú
kiszáradt beteg / facies hippocratica/
szapora orrszárnyi légzés, láz is lehet

Fizikális eltérések

Diffúz hasi nyomásérzékenység, fájdalom, izomvédekezés,

Defense musculaire: merev, deszkakeményű has

Hyperaesthesia és felengedési érzékenység → peritonitis

Májtompulat eltűnik → perforáció

Bélhangok:

néma has: paralitikus ileus

élénk, csengő jellegű bélhangok: mechanikus ileus

Paralyticus ileus

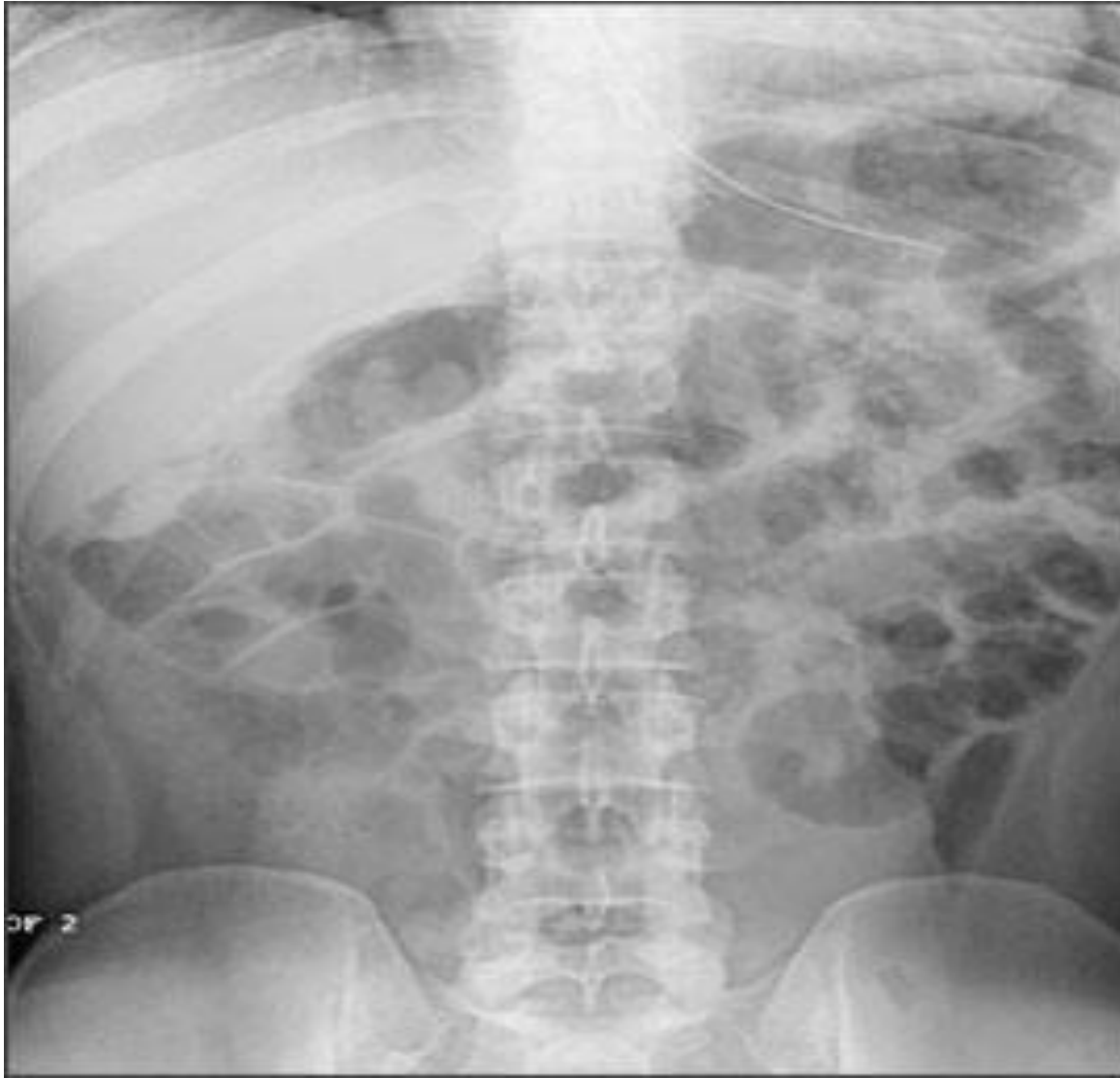
Has: puffadt, meteoristicus, széklet, szelek nem távoznak
diffúz hasi fájdalom, de nincs görcs

Hallgatózva: perceken át nincsenek bélhangok, ütögetésre
loccsanás hallható

Beteg: hány, exsiccált, rekesz és a szív felnyomott

Később a bélfal átteresztővé válhat → peritonitis

Paralyticus ileus

Mechanicus ileus

Obstrukciós:

passage mechanikus akadály miatt szűnik meg

Okai: összenövések, daganat, sérv, heges bélszűkület, epekő

Strangulációs:

az elzáródott bélszakasz érellátása is károsodott, a bél elhal

Okai: volvulus / bélcsavarodás/,

incarceratio /sérvkizáródás/,

torsio /mesenterium megcsavarodása/,

invaginatio / felső bélszakasz betüremkedése az alsóba/

Mechanicus ileus

Obstructio ileus tünetei:

colicaszerű fájdalom, stenosis-peristaltica,
has puffadt, széklet, szelek nem mennek,
nyelv száraz, keringés romlik, vizelet mennyiség
csökken, tetania, hypokalaemia

Obstructio ileus

Felsőbb szakasz elzáródása: gyakoribb, /2-4 perces görcsök/, korai hányás, gyors exsiccosis,

Alsóbb szakasz elzáródása: lassúbb fellépés, ritkább görcsök, /6-10perc/, hányás később lép fel, faeculens hányadék, vastagbél elzáródásnál bélsárhányás /miserere/

Késői szakban paralyticus jelleget ölthet a bél izomzatának kimerülése miatt.

Mechanicus ileus

Strangulatio ileus

hevesebb tünetek: óriási fájdalom izomvédekezéssel, heves csuklás, shock és a bélelzáródás tünetei

Megtekintéskor:

facies abdominalis: sápadt arc, besett szemek, kihegyezett orr, verejtékezés

Bél-paralysis beálltakor az elhalt bélfalon át bakteriális invázió indul a peritoneum felé: diffúz peritonitis

Véres széklet: volvulus, invaginatio

Mechanicus ileus

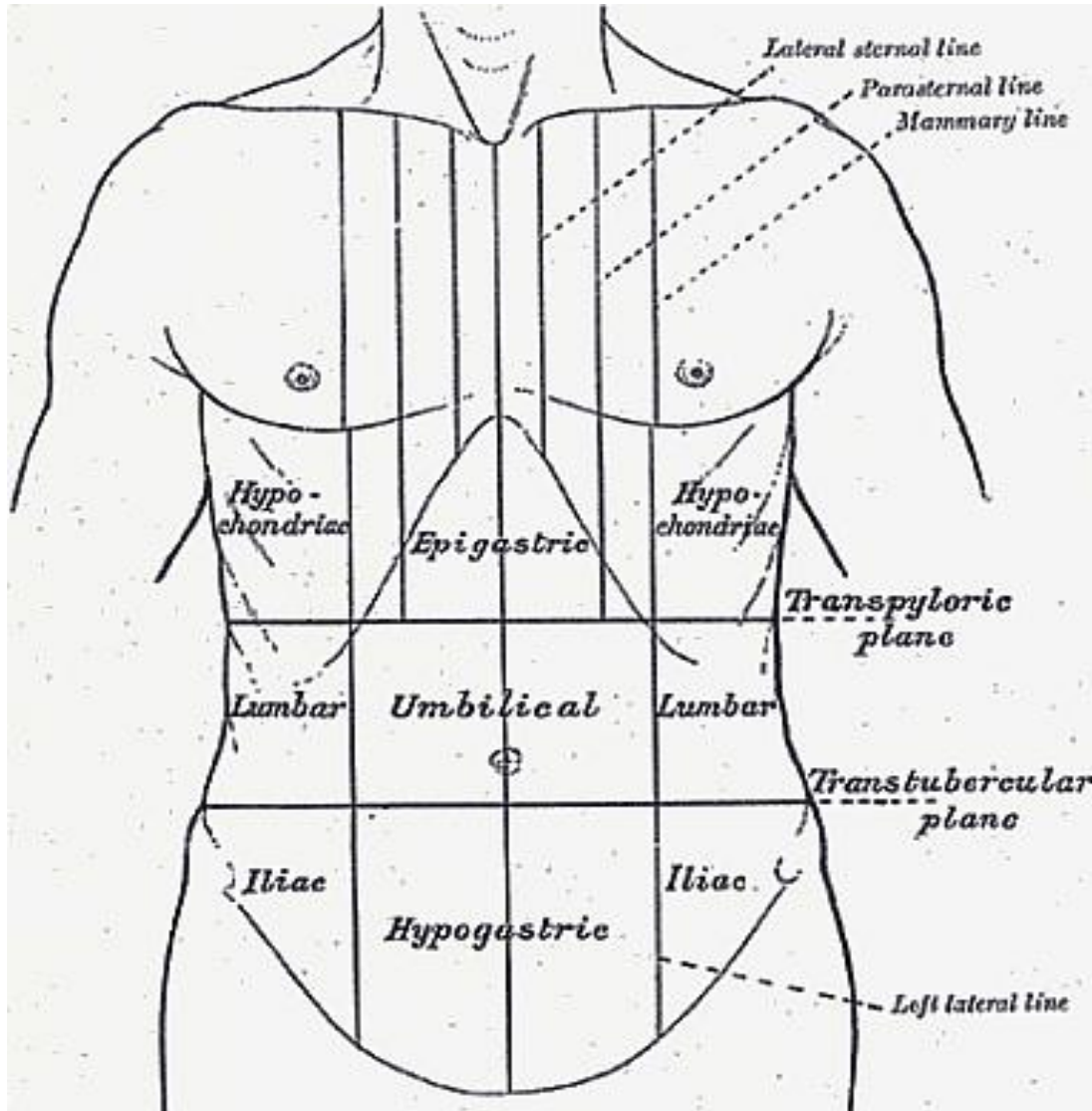

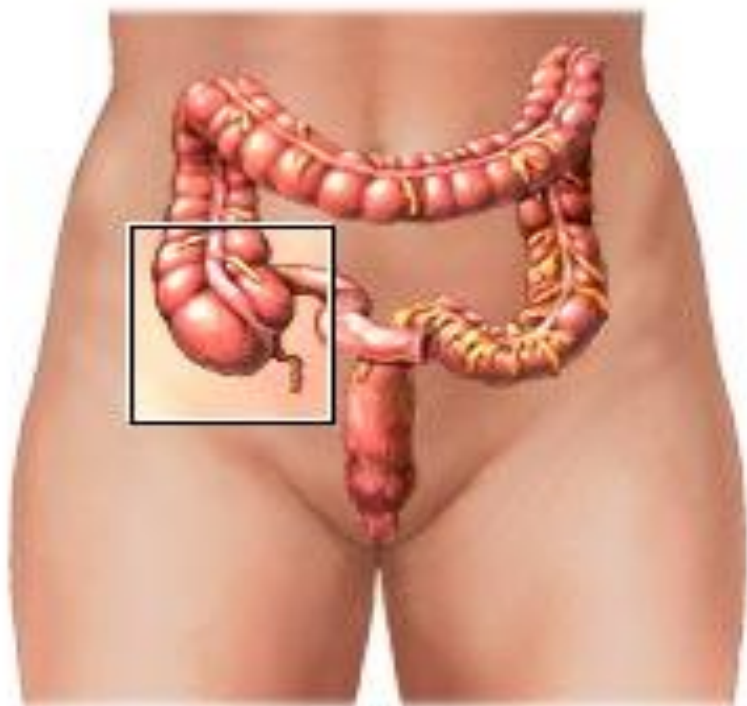

Appendicitis acuta

Tünetei:

- fájdalom a McBurney-ponton: jo a spina iliaca anterior superior és a köldököt összekötő vonal külső és középső harmad határán
- láz, leukocytosis
- gastrointestinalis panaszok: hányinger, hányás, hasmenés, majd székrekedés

Inflamed appendix

Appendicitis acuta

Fizikális eltérések:

Hasi nyomásérzékenység a McBurney ponton

Blumberg-tünet: has nyomása nem okoz fájdalmat, csak a kéz hirtelen visszavétele

Rowsing-tünet: a has bal oldalának nyomás is a McBurney ponton okoz fájdalmat

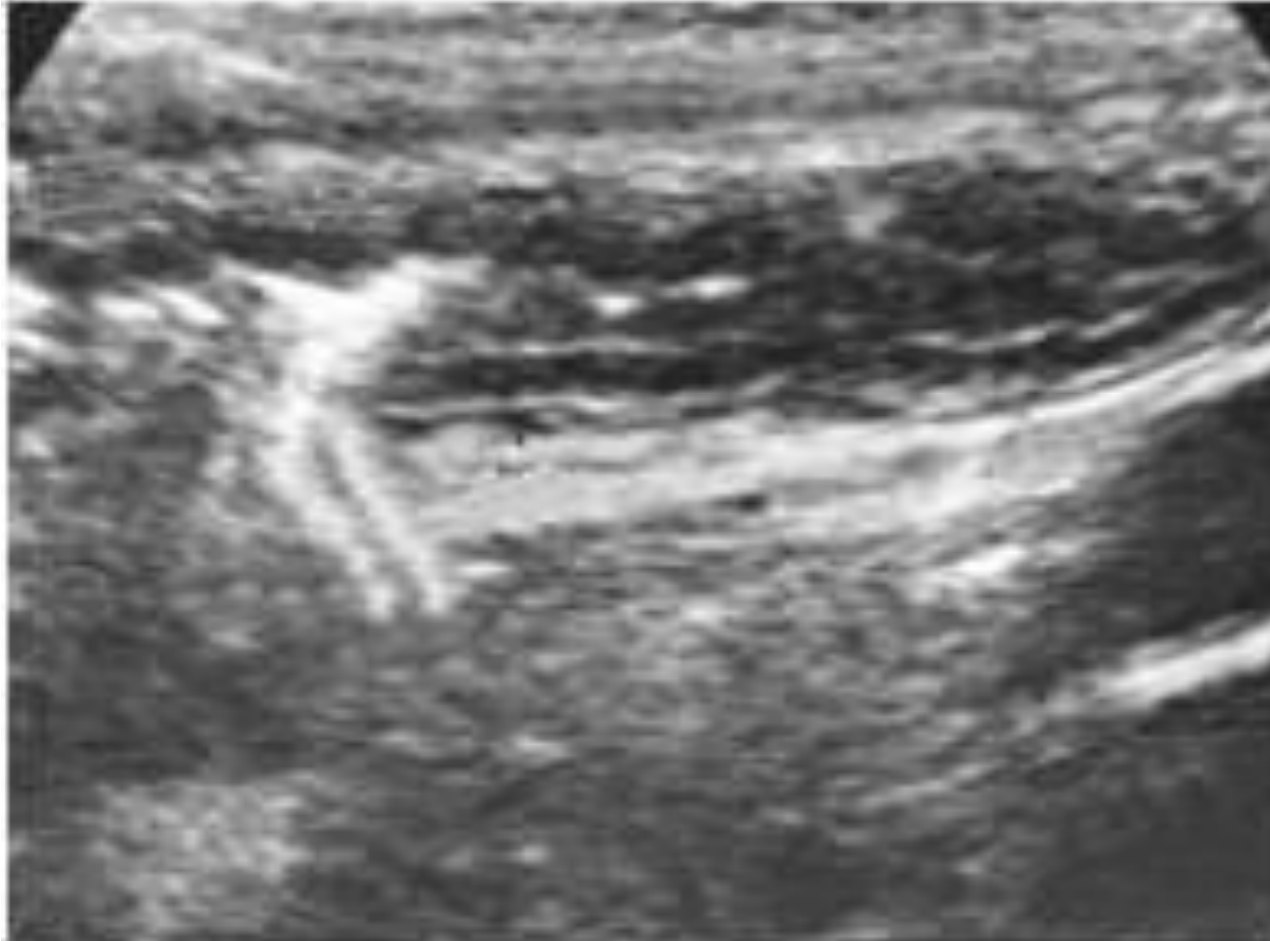
Kuster-tünet: a has jobb oldalának légzési kitérése elmarad

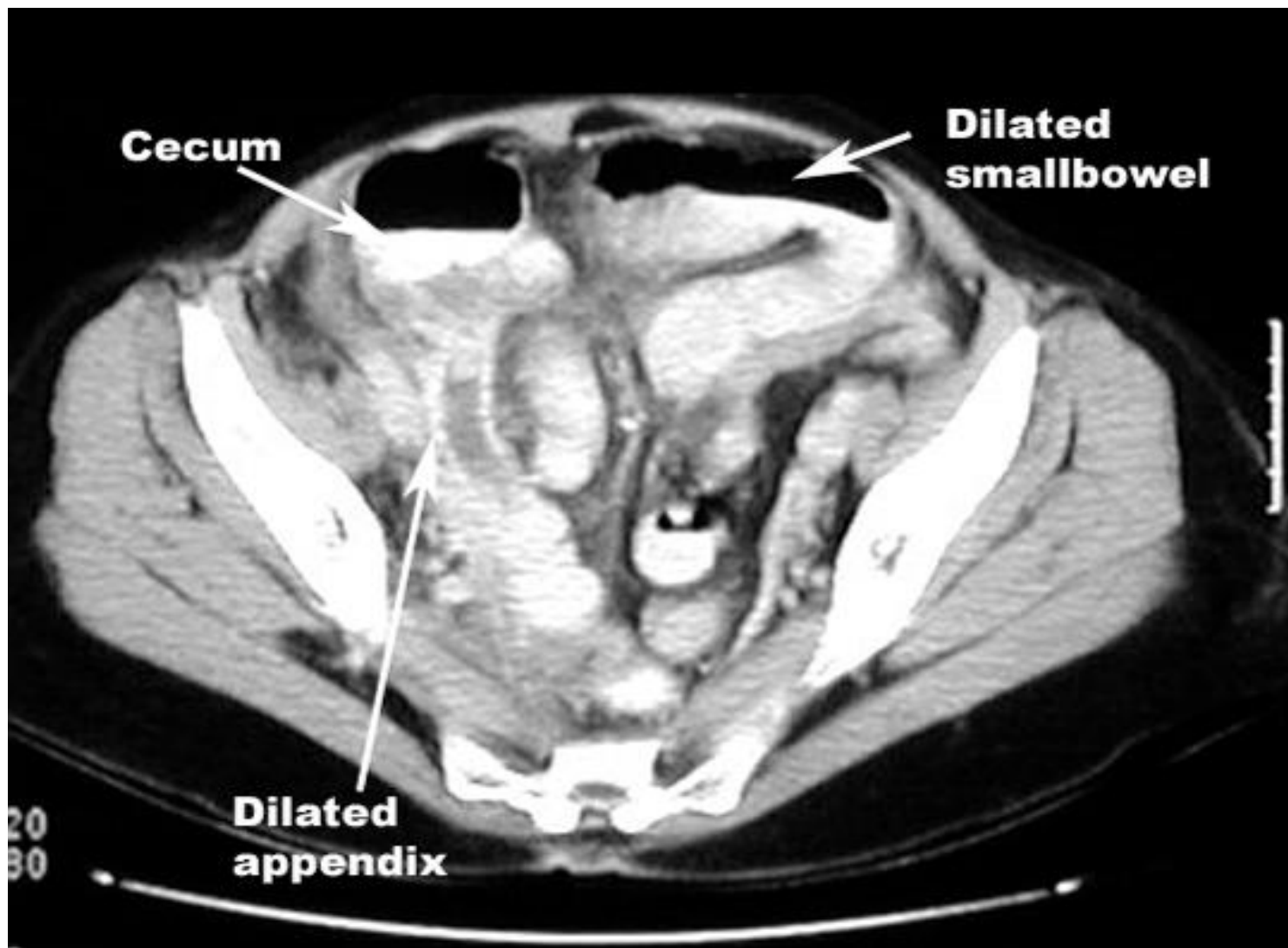
Psoas izom spasmusa miatt a beteg fekvve felhúzza a lábát, állva előrehajol

RDV: fájdalmat jelez

Akut appendicitis UH-képe

Appendicitis acuta

Szövődményei:

gangrena, perforáció,

abscessus periappendicularis, sipolyképződés,

diffúz peritonitis

Emésztőrendszeri vérzések

- Haematemesis: friss vérhányás, emésztett vérhányás- „kávéalj”-szerű
- Melaena: szurokfekete, emésztett vért tartalmazó, bűzös széklet
- Haematochesia: a rectumból élénkpiros vagy málnaszelére hasonlító vér ürül
- Occult vérzés: vérzésre speciális székletvizsgálatok, quaiac-teszt pozitivitás utal
- Heveny vérzés, melynek kezdetén csak a szédülése, syncope, mellkasi fájdalom, fulladás jelzik a vérvesztést

Vérzésforrások az emésztőrendszerben

- Vérzés az emésztőrendszer felső részéből:
  - pepticus fekély – 50%
  - Mallory-Weiss-szindróma – 5-15%
  - oesophagealis varix vérzés – 15-30%
  - további 15-20%: erosiok, daganatok, egyéb ritkább elváltozások

Pepticus fekély

- Gyomorfekélyből vérzőknél: haematemesis
- Nyombélfekélyből vérzők: melaena

Súlyosságot, prognózist befolyásoló tényezők:
vérvésztés foka és intenzitása, hemodinamikai
instabilitás, életkor, társbetegségek

Terápia: endoszkópos vérzéscsillapítás,
sebészeti beavatkozás

Egyéb vérzések az emésztőrendszer felső részéből

- Mallory-Weiss-szindróma: ismételt erőlködés, öklendezés után jelentkező haematemesis
- Varicositasok: véna portae nyomásfokozódása okozza a nyelőcsőben vagy subcardialisan, haematemesis, melaena egyaránt, nagy a mortalitása
- Erosiok: mucosa subepithelialis vérzései, szivárgóan vérző, ponttszerű erosiok, ritkán okoznak súlyos vérzést

Vékonybél eredetű vérzések

- Az emésztőrendszeri vérzések kb.5%-a származik a vékonybélből
- Melaena, haematochesia
- Okai:angiodysplasiák, daganatok, Crohn betegség, NSAID, ischaemia, diverticulumok, gyermekeknél a Meckel-diverticulum, időseknél a vascularis ectasiák

Vastagbél eredetű vérzések

- 20%-ban származnak a vastagbélből vagy a végbélből a vérzések
- Haematochesia
- Okai: aranyér, diverticulum a leggyakoribbak, ischaemias colitis, polypok, daganatok
- Diverticulumból származó vérzések hirtelen kezdődnek, fájdalom nélküliek, sokszor jelentős vérzések, 80%-ban spontán szűnnek

Vérző beteg vizsgálata

- Pulzus, vérnyomásmérés
- Súlyos vérzés: felültetéskor pulzus > 100/min, systoles vérnyomás csökkenése > 15 Hgmm
- Haemoglobin csökkenés 24-72 óra után következik be
- Haematemesis: felső GI vérzés: Treitz-szalagtól orálisan
- Melaena: 100ml vér bekerülése az emésztőrendszerbe, a vérzés 10-14 órája kezdődött
- Aktívan vérző betegekben hyperaktív bélhangok hallhatók
- Sürgős endoszkópiát vagy kolonoszkópiát kell végezni

Köszönöm a figyelmüket!

